

Газета издается на
балкарском языке
с 1924 года.

Интернет-версия:
gazeta.zamankbr.ru
[gazeta_zaman](https://www.instagram.com/gazeta_zaman/)

ЗАМАН

Орта кюн,
этыйыкъ ай
(октябрь), 21,
2021 жыл
№ 126 (21015)

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА КАБАДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КЫРАЛ ЖУМУШЛА

Жанги оноучу бла танышхандыла, бирге ишлеүнүү андан ары бардырыргъа келишгенди

Пятигорска КъМР-ни Башчысы Казбек Кокову Федерал жол агентствуна башчысы Роман Новиков бла тибешине болгъанды. Аны кезиүонде «Къоркуусуз эмдә тыңыны жолла» милдет проект Къабарты-Малкъарда къалай толтурулганына къаралғанды, бирге ишлеүнүү андан ары бардырыну жоллары белгиленгенди. Федерал автомобиль жоллары «Кавказ» управлениясы жанги таматасы Александр Лукашев бла танышдыргъанды. Аны алгъыннагы башчысы Руслан Лечхаджиев күллүгүндөн Чечен Республикадан Кырыл Думагъя депутатта айырлыгына себепли кетгенди.

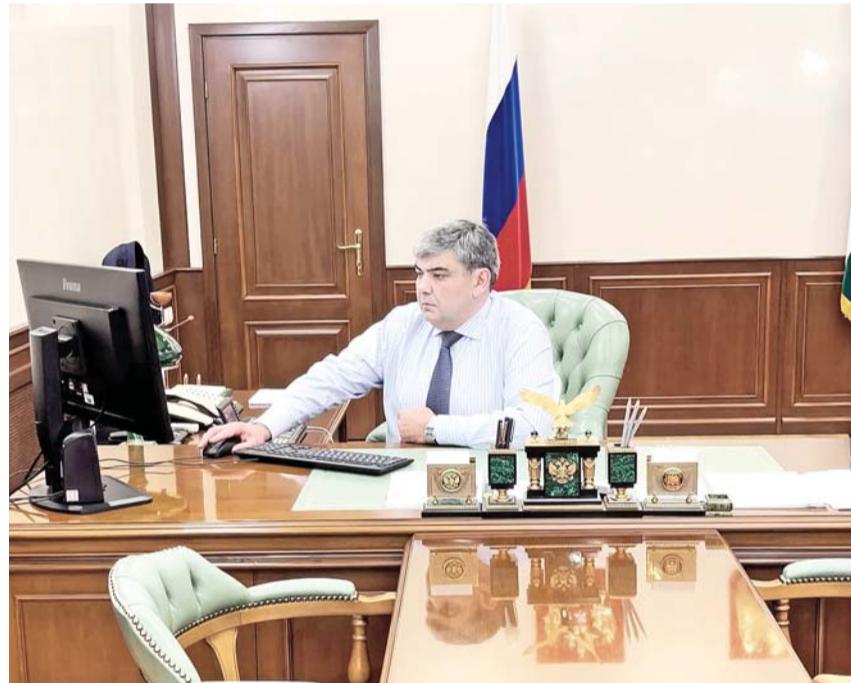

Казбек Коков халкъны санын жазыугъа къошуулгъанды

Казбек Коков 15 октябрьде башланып 10 ноябрьге дери бардырылыш Халкъны битеуроссей санын жазыугъа къатышханды. Республиканы оноучусу Кырыл услугага порталаны болжуштугы бла переписини сорупарына жууалгынды.

Къысха интервьюсунда Казбек Коков халкъны санын жазыну къыралгъа магваналыгъын белгилегендиге: «Ол кырыл структуралага экономика эм социал белюмледе жумшалы шарт кёрюмдюне бла хайырланып тамамларгъа себеплик этириди. Халкъны тергеүнүү жангырлыгъан кёрюмдюлөрине көре кырыл экономика, саулукъ сакълау, билим берүү, демография дегенча белюмледе бютон ахыс асеплигэ келтирил оноула атталыкъында».

«Ол бек магваналы иши. Сөз ючюнчү, Нальчик шахарда алгъын бардырылган переписиге көре 200 минг инсан жашайды. Баям, алай болмас. Бююнлюкде Нальчик шахарда андан кө-

бюрек адам барды, эмда шарт кёрюмдюлени чыгъарыу көп ызалын тапландырыргын онг берлики, сөз ючюнчү, саулукъ сакълауда. Тюз кёрюмдюле со-

писье хар адам къатышыргъа тийшилди», - деп ангылатханды Къабарты-Малкъарны Башчысы.

«Халкъны санын жазыудан республиканы экономикасыны эм социал айынууна ишперин тийшилсича бардырыргъа, Къабарты-Малкъарда жашагъанлын жашауларын игиленидиргө оң берген жангыртылгъан кёрюмдюлени сакълайма», - деп чөртгенди Казбек Коков.

Басма органларын келечисини «Миллетигиз» деген тизингинде, социал сельзеде тюрлю-тюрлю оюмлана эсге ала, ол къалай белгилениненин юсунден сорууна Къабарты-Малкъарны оноучусу былаа дегендиге: «Сөзсюз, эм биринчиден мен Россейни гражданиниме. Дуняя даражада бизни россейлике билиргө керек сунама. Миллетими уа къабартылы деп белгилегенме, аны бла ёхеммени. Ол сөз манга «ана», «ата», «юйор» деген сөзлө бала тенгди. Башхача болургъа амалы да жокъдуу. Миллетингине көрмеймө».

КъМР-ни Башчысыны бла
Правительствуна пресс-службасы.

Оператив штаб

Республикада школ каникулла 23 октябрьден башланырыкъыда

Къабарты-Малкъарда эпидемиология болум бла байламлы Оператив штаб билим берүү организациянын учредителерине школ каникулларын 23 октябрьден башланып 7 ноябрьге дери къуарчы оноула чыгъарын жалчытыргы тийшилсип эсгертириди. Битеуроссей билим берген школладандыра да, каникула сабилени бла акылбайлык болмаганланы спорт жаны бла хазырлагын организациялана да къуаралыгъа тийшилди.

Колледжелеге (лицейлөгө) эм къошакъ билим берген организациялана окуутууну дистанцион халда бардырыну къуарчы онглуга къарагрьга эсгертире этилгенди.

Андан сора да, Оперштаб оъзарыда белгиленинен организациялана учредителерине аспамлы тибешине эм башча жерлөгө чыгарылган жалчытыргы тийшилди. Ала жашагъан жерлеринден (тургъан жерлеринден) бир бек көрөл болмас, жалчуулукъан чекперча эсгертириленин.

Жыл санлары 60-дан аттагыда, андан тиматын шилемеген эм вакцина салдырыгын (ол санда медотоводлары болгъанын), бла къуамдан болуп коронавирус жукулган аурудан ауруғанларындан сора жарым жыл озгынлагын самоизоляция низамины сакъларгъа тийшилди. Ала жашагъан жерлеринден (тургъан жерлеринден) бир бек көрөл болмас, жалчуулукъан чекперча иди. Казбек Коков школ каникулла 23 октябрьден башланырыкъыларын билдирилди.

Эсигизе салайыкъ, тионене КъМР-ни Башчысы Казбек Коков социалный сетьде страницасында коронавирус жукулган аурууну жайлыуун болдурмазча этиу къошакъ амалданы

жууукъ заманда дурус кёрюллюклерин билдирилди.

Къабарты-Малкъар Республикада эпидемиология болум къыныракъды, - дегендиге Казбек Коков. Республиканы Башчысы регион эпидемиология кёрюмдюлөгө көре къуарчы орталык жерленин алгъыннын белгилегендиге, аны бла бирге ол къон сайын жузден артыкъ жукуу ачыкъланнганын чөртгөн. Республиканын жаралыкъа көрсөтүлүшүн, госпитальда жерленин болгъанын, госпитальда кислород бла жалчытылынгандары да айтканды.

Республиканы беш госпиталында

1369 саусуз барды, алдан 505-си 65

жылдан аттагыда 65

МАДАНИЯТ

МАЛКЪАР ТЕАТР БЛА КЪАЙСЫН

1917 жылдагы Октябрь инкылапдан сора жаңы совет кыралыны оночупары бізде мадданияты ёссоюне уллу ес бургъандыла. Ол санда театрлардың курауы да. Элле, шахарларда школада, баша оқыу мекеммәде да театр кружокка ачылғандыла, халық саҳна онолағы сойиу къарагъанды. Кеслерин аңда көргөн жигтеге ушатып, аман къылымдарын тозетирге, көзге ариу көрнөркөн сойгендени саны ёссе барғынаны, театр искусствою кючо къалай уллу болғанын көрп, кыралыны оноуда соенел адамлары миллет театрларында киришгендиле.

Аны бла байламлы, республиканы оноучулары Москва бла келишип, 1935 жыда Къабарты-Малкъаргъа ара шахардан белгилі режиссер Илья Судаков комиссияны бла келип, А. Луначарский атында театр институты (ГИТИС) малкъар студияда окургъа деп, отуз жаш адамны сайлагъанды, аланы аралырында Къулийланы Къайсындан болғанды.

Ол Москвагъа келип түшгендеге, артистеге окугъаны бла кичленмей, адабиет институтта да жиругон түргъанды. Еки институтта окугъан дай сейир эди жаш таулы. Театр кульпурбасы, адабиятхана да бирча къулукъ түтеген Къулийланы Къайсын, кеси жазып, оруп эм дүниа классикадан малкъар тилге көчироп да, миллиетизни мадданият жашауна, тәатр искусствоусына көп түр-

лю чыгарма къошанды. Пәр, ол окугъан бириңи малкъар студияныннан тауса түрүп, юч көшергенди мал-

къар тилге. Анга ол ишде Геляланы Рамазан да болжанды деп да айтады. Алай бла, 1940 жылда октобрьде студия Москвадан Нальчикке юч диплом спектакль бла къошанды. Лопе де Веганы «Къайында», Всеволод Ивановны «Бронепезд 14-69», Мольерни «Скопенин хыйалары».

Андан арысында, 1958 жылда, бизни сахнада салынып, Коста Хетагуровны «Фатимасын» көчиргенди малкъар тилге Къайсын. Аны сожет ызы бизге жуукукъду. Осетинли бий аңа ким эссе да кетилирткен сабыйни - Фатима деген къызыбыны ёсдиор. Ол ёсгенде, аны бийни жашы Джамбулат сюеди.

1963 жылда Къулийланы Къайсында малкъар тилге инглиз драматург Шекспирин (1564-1616) «Отелло» деген пъесасын көчиргенди. Бу чыгарма, эркүншилди бла тиширунда арасында баргъан көрүшин, жарыкъ соймеклигиден да ачыкъайды. Пъеса хар ким да прототиптерин таңыгъан да салынган «Къанлы той» трагедиясын да ана тилгө Къайсын көчиргенди. Чыгарма терен психологиялыды - соймеклиники,

сунадыла. Фатима Ибраһимге барады. Жети жыл озгырандан сора къайып, Жамбулат алдын жашауарын бузады - ушкок бла айтп, Ибраһимни жояды. Ол азапны көтүралмай, Фатима тели болады. Аны сабыйин а орус инженер, кеси ёсдиор акылы этип, биргесине алып кетеди.

1964 жылда узаң театри

ни, тиоз ниетни бла алдауру кюрешин туура этиди.

1964 жылда узаң театри Къулийланы Къайсынны «Дүнияды

сатычылыкъыны, ёлюмно юсюндөди.

Малкъар тилге көчирюп-ген испан пъесаланы араларында 19-чу ёмурно белгилери - драматургу Федерико Гарсия Лорканы «Къанлы то» бизни сахна искусствоуда энчи жерни аллады.

Софокли «Электра» деген пъесасын да көчиргенди Къайсын. Аны сожети: Агаменоннан патчах, Троада уруш эте, хорлам алыр ючон, кесини кызы Афигеняни тайрилге күрүмнен этгендеги. Ол зат ючон ачыланып, юй бичеси Климентестра, анга дерт түтүп, патчах онжыллыкъ жорттуулдан къайынданда сора, къайыны Эгисфа бла бирге Агаменоннан ёлтюредиле. Жети жылдан Электра - Агаменоннанда къайызы, оп затланы билип, анасына бла ата къарындашына дерт жетдирире излейди. Электра бла къарындашы Орест алдын атапарын жойгъанында ёлтюредиле.

Алай а, аны бла къалмай, малкъар театр узакъ белигли Къулийланы Къайсынны сыйфатын сажнасында көп көре салгъаны. Төллеланы Алимни «Азап жолунда» ол Кашиуду, Гуртууланы Салихини «Жаралы ташында» - Къасай, Къулийланы Элизатыны «Жашау ёрлеудү!» деген пъесасында - Къайсын... Алай бла уллу поэтизис - халкъыбызын бети, ахшы умуттары бла байламлы ақылыман, бизни бла жашауда түрүд.

МУСУКАЛАНЫ Сакинат.

Билселе, аны мында терк окъуна хайырланадыла. Жашыкъыланы бла къызычыкъыланы ахшы төрөлөгө бла адептеге гитчеликден көйретиргө көреклисисн да унтумайдалы.

Артыкъ уллу болмагъан бу шүүх коллективде хар бирди да этер ишин биледи. Садикни юч бёлүмненде да 300-ден артыкъ сабый барды. Мектепге уа жашыкъыланадан бла къызычыкъыланадан сексенсиге жуукуу жөнүйдө. Берил балачыкъыланы Вольный Аулудан, Акъ-Судан, Герлекежден, Нальчикин да көтириди. Мында жер болса, кишиге да угъай демейдиле. Аны ана тилден кабинети биринчи жерге тишили көрүлгөндө.

Юртетищөлө шахар, республикалыкъ конкурслада алчы жерлөгө чыкъымай бир заманды да къалмайды. Көбүсүнде кеслерины энчи методикаларын көре ишилди. Аланы ишсынаулырна башхала да юрненедиле. Мында Ачыкъ дерсле, семинарда терк бердик бардырылдады.

Былай малхемеде сыйнан-

да аямай урунадыла. Сёз ючон, Аталаны Надежда бла Гасыланы Людмила да «РФ-ни билим берүүнүн сыйчылыкъиши», «Халкъны жарыкъыланы көрүзлөнүрүнүн отчимиги» деген маҳталу атланы жорютедиле. Кочмезлани Лариса да «Жылны юртетищю» деген конкурсун республикалыкъ урумунда хорлагъанды.

Аны тилден кабинети биринчи жерге тишили көрүлгөндө. Жашауда күлгүнинде сыйнанда көрүлгөндө. Садик жорютедиле. Аланы ишсынаулырна башхала да юрненедиле. Мында Ачыкъ дерсле, семинарда терк бердик бардырылдады.

Малыланы санында айттыла. Анда ишлекене, арта жорютеген сабийлени ата-аналары ол алай учрежденини таатасы Хочупана, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жансуран, Бичиланы Жамили да усталькыларын, заманларын, къарууларын

ишилди. Устазла Лариса Гармид, Шунгарлана Асият, Холамханланы Индира, Нёгерлана Роза, Къяртакъыланы Лейля, Валентина Мисакова, Рахалы Жанс

